

RIJEČ UREDNIKA

Od 8. do 10. siječnja ove godine u Dječaćkom je sjemeništu na Šalati u Zagrebu održana Trideseta katehetska zimska škola. Na tom susretu, koji je bio prvenstveno namijenjen vjeroučiteljima u osnovnoj školi, posebna je pozornost posvećena temi *Motivacija u vjeronaučnoj nastavi*. U prvome dijelu ovoga broja »Kateheze« donosimo sva četiri predavanja s toga skupa.

O psihopedagoškom pristupu motivaciji u vjeronaučnom radu raspravlja J. Jakšić u prvome članku. On ukazuje na značenje te riječi i na njezina osnovna psihopedagoška obilježja. Nastoji pritom uočiti motive koji određuju ciljeve motivacije, naglasivši kako i motivi i instrumentalno ponašanje i cilj motivacije zajedno s unutarnjim i vanjskim čimbenicima utječu na vjeroučenika i njegov uspjeh u učenju i usvajanju vjeronaučnoga gradiva.

V. Mandarić podsjeća na osobito važnu i po sebi razumljivu činjenicu: *Bez motiviranog vjeroučitelja nema kvalitetnog vjeronauka*. Drugim riječima, ističe Mandarić, i kod vjeroučitelja je važna motivacija, štoviše, ona je odlučujuća za uspješnost odnosno neuspješnost vjeroučitelja. Motivacija vjeroučitelja nije nešto njemu strano što bi dolazilo samo po sebi ili mu bilo silom nametnuto izvana. Vjeroučiteljeva je motivacija blisko povezana s njegovim temeljnim opredjeljenjem, što potvrđuju i određena sociološka istraživanja. Ta istraživanja i pojedina konkretna iskustva potvrđuju nam da svi vjeroučitelji nisu jednako duboko i istinski temeljno opredijeljeni, odnosno da nisu jednako ili dovoljno motivirani. Ta se činjenica, nažalost, neminovno jasno očituje i u njihovom radu, što zatim ima konkretne posljedice i na kvalitetu vjeronauka i na vjeroučiteljev odnos prema vjeroučenicima.

R. Razum pristupila je pitanju motivacije u vjeronauku uzimajući u obzir druge, jednako važne subjekte vjeronaučnog procesa. Autorica nas odmah na početku upozorava kako nije samo po sebi razumljivo da svaki vjeroučenik bude i (visoko) motiviran. Polazeći od gotovo provokativnog pitanja »A što ako kod vjeroučenika nema motivacije?«, Razum podsjeća kako upravo motivacija usmjerava i osnažuje svako ljudsko pa prema tome i vjeroučiteljevo i vjeroučenikovo djelovanje, sudjelovanje i usvajanje sadržaja. Kao i u drugim situacijama, i ovdje se mogu uočiti vanjski i unutarnji čimbenici koji pozitivno ili negativno utječu na vjeronaučni odgojno-obrazovni proces, a nije naodmet istaknuti i važnost gajenja i poticanja pozitivne vjeroučenikove znatizelje kako bi ga se potaknulo na kvalitetnije usvajanje vjeronaučnih sadržaja. Tome može doprinijeti i uporaba aktivnih metoda u vjeronaučnom odgojno-obrazovnom procesu.

Podsjećajući na važno katehetsko načelo o potrebi vjernosti Bogu i čovjeku u svakom vjeronaučnom procesu, D. Jogan Linić ukazuje na neke općevažne didaktičke postavke

koje se odnose na motivacijski dio svakog nastavnog, pa tako i vjeronaučnog procesa. Riječ je o dinamičnoj stvarnosti, koja je prvenstveno plod poštivanja određenih kriterija i zakonitosti. To potvrđuju i konkretna iskustva i autoričina osobna istraživanja. Naravno, motivacijski će modeli biti učinkoviti budu li prožeti vjerom i nadahnuti pozitivnom pedagoškom ljubavlju.

Drugi dio ovoga broja upoznaje nas s nekoliko raznorodnih tema katehetsko-pastoralnog djelovanja u nas i u svijetu. O korisnom i lako primjenjivom modelu biblijskog rada pomoću lutaka govori A. T. Filipović. Važno je uočiti kako za takav rad nisu potrebna osobita financijska sredstva, te da je riječ o djelatnosti koja je pristupačna svima. Rad s lutkama pomaže boljem razumijevanju Biblije i biblijskoga teksta, promiče stvaralaštvo vjeroučitelja i vjeroučenika, a koristan je i za bolje razumijevanje i povezivanje pedagoških i teoloških načela i zahtjeva katehetskog i pastoralnog djelovanja.

Članak o pastoralu mladih u drugoj polovici prošloga stoljeća u susjednoj nam Italiji napisao je vrsni znalac tamošnjeg pastorala mladih koji je, nakon dugogodišnjega vodstva tog područja u okviru Talijanske biskupske konferencije, odnedavno na čelu odjela za mlade talijanske Katoličke akcije. Prikazano razdoblje obiluje brojnim događanjima na političkom i društvenom području, što se više ili manje izravno odrazilo i na crkvenom području, pa prema tome i na specifičnom području pastorala mladih. Iako je Sigalini zadanu temu obradio na ograničenom broju stranica, ipak je uspio ukazati ne samo na najznačajnija obilježja pastorala mladih u tom razdoblju nego i na uzroke pojedinih oblika djelovanja kao i na veću ili manju uspješnost i sklad pastoralnog djelovanja. Njegov će rad stoga pomoći našim čitateljima ne samo da upoznaju to konkretno povijesno razdoblje nego i da, iskreno analizirajući svoje mjesto i zalaganje, lakše uoče mogućnosti i potrebu odvažnog pronalaženja načinâ pastoralno-katehetskog djelovanja koji su sukladni konkretnom mjestu i trenutku djelovanja.

Posljednja tri priloga ujedno su i poziv na širenje obzorja i poticaj na sveobuhvatno sagledavanje stvarnosti u kojoj živimo. Marija Sraka upoznaje nas s djelovanjem Slovenskog katehetskog vijeća, a Blaženka Sataić daje nam sažet pregled sada već tradicionalne radio-emisije Hrvatskog radija »Duhovna misao«, čije jutarnje i večernje emitiranje nastoji biti još jedan poticaj autentičnom življenju vjere u sadašnjem trenutku. Širenju obzorja pridonijet će i upoznavanje s nekoliko novijih publikacija, poglavito s talijanskoga i njemačkoga govornog područja.

Urednik